

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΕΛΛΑΔΑ - ΜΙΑ ΠΛΟΥΣΙΑ ΧΩΡΑ

Η βιοποικιλότητα είναι και η μαγιά της ζύμης, και η αράχνη και τα μυρμήγκια στον κήπο, και τα γονίδια μας, και το θυμάρι, και τα δέντρα του δάσους, και το δάσος του Αμαζονίου, και τα μανιτάρια, και το μωσαϊκό των οικοτόπων στο δάσος της Δαδιάς.

© ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΥΡΣΑΝΙΔΗΣ / WWF ΕΛΛΑΣ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΝΑΝΤΑΜΕ:

17,8% ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΖΩΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

40% ΤΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ο όρος βιοποικιλότητα περιλαμβάνει την ποικιλότητα των οικοσυστημάτων, των ειδών, των τοπίων και τη γενετική ποικιλότητα, περιγράφει δηλαδή την ποικιλία της ζωής στη γη, σε όλα της τα επίπεδα, από τα γονίδια και τα είδη ως τα οικοσυστήματα σε μια περιοχή ή στον πλανήτη συνολικά, και τις σχέσεις μεταξύ τους. Οι μικροοργανισμοί, τα φυτά, τα ζώα, οι μύκητες, τα δάση, τα γλυκά ύδατα, το έδαφος, οι καλλιέργειες κλπ. αποτελούν κομμάτια και εκφράσεις της βιοποικιλότητας. Με αυτή την έννοια, η λέξη βιοποικιλότητα περιγράφει τελικά το δίκτυο της ζωής όπου όλοι οι οργανισμοί έχουν το ρόλο τους, ανάμεσά τους και εμείς οι άνθρωποι.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με πολύτιμη φυσική κληρονομιά και σημαντική βιολογική ποικιλία, μεγάλη πυκνότητα ειδών και ένα εντυπωσιακό μωσαϊκό χερσαίων, υγροτοπικών και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, που περιλαμβάνουν υποτροπικά φοινικόδαση στην Κρήτη, αλπικά λιβάδια αλλά και ψυχρόβια δάση ερυθρελάτης στη Ροδόπη.

Ο πλούτος αυτός οφείλεται σε οικολογικούς αλλά και ιστορικούς παράγοντες όπως είναι η γεωλογική ιστορία της περιοχής, η γεωγραφική θέση της χώρας, η αξιοσημείωτη κλιματική ποικιλία και κυρίως το ήπιο μεσογειακό κλίμα, το έντονο ανάγλυφο, τα πολλά νησιά αλλά και άλλα φυσικά φράγματα που εμποδίζουν τη διασπορά των ειδών, αλλά και οι ανθρωπίνες δραστηριότητες. Μάλιστα, υπάρχουν ορισμένες ομάδες ζώων οι οποίες εμφανίζονται στη χώρα μας μεγαλύτερο αριθμό ειδών σε σχέση με τον αντίστοιχο σε άλλες, μεγαλύτερες ευρωπαϊκές χώρες. Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα περισσότερα από 23.000 είδη ζώων της ξηράς και των γλυκών νερών και άλλα 3500 είδη της θάλασσας, ο συνολικός όμως αριθμός εκτιμάται ότι είναι υπερδιπλάσιος. Αντίστοιχη είναι και η εικόνα για την ελληνική χλωρίδα που περιλαμβάνει περισσότερα από 5800 καταγεγραμμένα είδη φυτών.

Μοναδικά είδη στην Ελλάδα

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό της ελληνικής πανίδας και χλωρίδας είναι το υψηλό ποσοστό ενδημισμού που παρουσιάζει, ο αριθμός δηλαδή των ειδών που εξαπλώνονται μόνο στην Ελλάδα ή μόνο σε συγκεκριμένα μέρη της χώρας. Το υψηλό ποσοστό ενδημικών ειδών που συναντάμε στην Ελλάδα οφείλεται κυρίως στη μακροχρόνια απομόνωση των νησιών καθώς και στο ότι, κατά τη διάρκεια των παγετώνων, πολλές ορεινές περιοχές της χώρας δεν πάγωσαν αλλά αντίθετα λειτούργησαν ως καταφύγια για διάφορα είδη.

Στα φυτά, οι πιο συντηρητικές εκτιμήσεις ανεβάζουν τον αριθμό των ελληνικών ενδη-

μικών ειδών σε περισσότερα από 900, δηλαδή στο 15,6% της χλωρίδας της. Σε σχέση με την έκτασή της, η Ελλάδα, ξεχωρίζει από τις χώρες της Ευρώπης και της Μεσογείου.

Η πανίδα παρουσιάζει επίσης σημαντικό ποσοστό ενδημισμού καθώς με βάση τα μέχρι σήμερα γνωστά στοιχεία το 17% περίπου των ειδών της ξηράς και των γλυκών νερών είναι ενδημικά (περί τα 4000 ενδημικά είδη). Ειδικότερα, ορισμένες ομάδες αρθροπόδων, όπως τα Ορθόπτερα (ακρίδες, γρύλλοι, κλπ), παρουσιάζουν ακόμη υψηλότερα ποσοστά καθώς το 32% των ειδών που συναντάμε στην Ελλάδα είναι ενδημικά

© ANDREA BONETTI / WWF ΕΛΛΑΣ

**ΠΑΙΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ,
ΕΝΔΗΜΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΙΚΩΝΑ**

Αριθμός ειδών και ενδημικών φυτών σε χώρες της Μεσογείου

(τροποποιημένο από Georgiou & Delipetrou και Médail & Quézel 1999)

Χώρα	Έκταση (τ.χλμ)	Αριθμός ειδών	Αριθμός ενδημικών	Ποσοστό ενδημισμού (%)
Ελλάδα	132.700	5.855	913	15,6
Βουλγαρία	111.000	3.600	320	8,9
Κύπρος	9.251	1.612	110	6,8
Ισπανία	501.700	7.920	550	6,9
Ην. Βασίλειο	244.754	1.800	16	0,9
Ιταλία	301.049	5.300	712	13,4
Τουρκία	779.500	8.650	2.675	30,9
Τυνησία	163.610	1.800	40	2,2
Αλγερία	2.381.741	3.150	320	10,2

Ο φυσικός πλούτος της Ελλάδας με αριθμούς:

Στην Ελλάδα συναντάμε:

- 476 είδη ψαριών της θάλασσας, από τα περίπου 600 που έχουν καταγραφεί στη Μεσόγειο.
- 154 είδη ψαριών του γλυκού νερού, καθώς η Ελλάδα είναι η πλουσιότερη χώρα της Ευρώπης όσον αφορά την ιχθυοπανίδα ποταμών και λιμνών.
- 22 από τα 64 είδη αμφιβίων της Ευρώπης. Από αυτά, τα τρία είναι ενδημικά.
- Πλούσια ερπετοπανίδα, αναλογικά πλουσιότερη από αυτή της Ισπανίας, με 64 είδη από τα οποία εννέα ενδημικά.
- 115 θηλαστικά, λίγο λιγότερα από τα μισά είδη που απαντώνται στην Ευρώπη, ζουν ή επισκέπτονται τη χώρα και τις θάλασσες μας.

Επίσης

- στη Δαδιά, τη γη των αρπακτικών, έχουν παρατηρηθεί 36 από τα 38 είδη ημερόβιων αρπακτικών της Ευρώπης.
- Περισσότεροι από 800 μικροί αλλά εξαιρετικά σημαντικοί υγρότοποι έχουν καταγραφεί σε 75 ελληνικά νησιά.
- 32 από τα 200 σημαντικότερα δάση της Μεσογείου βρίσκονται στην Ελλάδα.

Η προστασία της ελληνικής βιοποικιλότητας

Η βιοποικιλότητα της Ελλάδας τόσο όσον αφορά στον αριθμό των ειδών αλλά και στην ποικιλία και την κατάσταση των οικοσυστημάτων της, είναι από τις πλουσιότερες στην ΕΕ και για αυτό η ευθύνη της χώρας όσον αφορά τη διατήρηση και προστασία της είναι αυξημένη. Το 64% των προστατευόμενων ειδών πτηνών σε ευρωπαϊκό επίπεδο απαντάται και στην Ελλάδα, όπως άλλωστε και το 43% των θηλαστικών και το 41% των ερπετών. Το ποσοστό αυτό είναι ενδεικτικό του πλούτου της φυσικής εθνικής μας κληρονομιάς, η οποία είναι αντίστοιχη με την πολιτιστική, αν και όχι εξίσου αναγνωρισμένη από την πολιτεία ή και από εμάς τους πολίτες.

Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα ακολουθεί τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συντεταγμένες αρκετά στενά. Αναγνωρίζοντας τις προστατευόμενες περιοχές ως θύλακες για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, η Ελλάδα έχει συμμορφωθεί με τις επιταγές διεθνών, ευρωπαϊκών αλλά και εθνικών υποχρεώσεων θεσπίζοντας ένα σημαντικό αριθμό προστατευόμενων περιοχών με στόχο να δημιουργήσει μια ασπίδα προστασίας για το φυσικό πλούτο που διαθέτει. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πρώτες νομοθετικές ρυθμίσεις στη χώρα μας για την προστασία της βιοποικιλότητας, είχαν ήδη ξεκινήσει από τη δεκαετία του 1930 με τη θέσπιση των εθνικών δρυμών. Πρέπει να αναφερθεί ότι μια περιοχή μπορεί να υπόκειται σε διαφορετικά καθεστώτα προστασίας.

Η προστασία της βιοποικιλότητας στην ΕΕ βασίζεται στις οδηγίες για τα ενδιαιτήματα (92/43/ΕΟΚ) και για τα άγρια πτηνά (2009/147/ΕΚ), οι οποίες θέτουν τη βάση για την θέσπιση του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000. Η Ελλάδα έχει εντάξει στο δίκτυο Natura 2000 419 περιοχές, οι οποίες καλύπτουν το 27,2% της χερσαίας και το 6,1% της θαλάσσιας έκτασης της χώρας. Συγκεκριμένα, η χώρα έχει χαρακτηρίσει 217 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ, βάσει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ), 178 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, βάσει της οδηγίας 2009/147/ΕΚ) και, 24 περιοχές που αποτελούν συγχρόνως ΖΕΠ και ΕΖΔ. Η διαχείριση και αποκατάσταση της καλής κατάστασης διατήρησης των περιοχών αυτών και των ειδών και οικοτόπων που περιλαμβάνουν αποτελεί υποχρέωση της χώρας για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης, και κατ' επέκταση της Ελλάδας.

Η Ελλάδα έχει επίσης χαρακτηρίσει προστατευόμενες περιοχές με βάση ειδικές υποχρεώσεις που προκύπτουν είτε από Διεθνείς Συμβάσεις που έχει κυρώσει η χώρα ή από τη συμμετοχή της σε διεθνείς οργανισμούς. Έτσι δέκα από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους υγρότοπους της χώρας καταφύγια μεγάλου αριθμού σπάνιων και απειλούμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας, έχουν χαρακτηριστεί ως «Υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας» στο πλαίσιο της Σύμβασης Ραμσάρ. Άλλες χαρακτηρισμένες σε διεθνές επίπεδο περιοχές είναι τα Μνημεία

ΞΕΡΕΤΕ ΟΤΙ ΕΙΔΗ ΟΠΩΣ ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΗΤΩΔΗ ΚΑΙ Ο ΜΑΥΡΟΓΥΠΑΣ, ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ ΟΠΩΣ ΤΑ ΑΣΒΕΣΤΟΛΙΘΙΚΑ ΒΡΑΧΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΟΠΩΣ ΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ Η ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ;

της Παγκόσμιας Κληρονομιάς (τα Αντιχάσια Όρη- Μετέωρα και το όρος Άθως), τα Αποθέματα Βιόσφαιρας (οι Εθνικοί Δρυμοί Ολύμπου και Σαμαριάς), οι εννέα Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές σύμφωνα με τη

Σύμβαση Βαρκελώνης, τα 16 Βιογενετικά Αποθέματα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενώ στον Εθνικό Δρυμό Σαμαριάς έχει απονεμηθεί το Ευρωδίπλωμα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Λίμνες Πρεσπών

Στην καρδιά των Βαλκανίων, στη νοτιοανατολική Ευρώπη βρίσκεται η λεκάνη των Πρεσπών. Βασικό χαρακτηριστικό της οι δυο λίμνες, η Μικρή και η Μεγάλη Πρέσπα που τις μοιράζονται 3 χώρες η Ελλάδα, η Αλβανία και η π.ΓΔΜ και μια μοναδική ποικιλία ειδών και ενδιαιτημάτων.

Οι λίμνες, τα γύρω τους υγρά λιβάδια και η ποικιλία των ενδιαιτημάτων ως τα δάση της βελανιδιάς και της οξιάς και τα αλπικά λιβάδια των βουνών, οι διαφορές στο υψόμετρο και στο μικροκλίμα συνθέτουν στην Πρέσπα ένα αληθινό εργαστήρι της φύσης. Σε μια μικρή σχετικά περιοχή, βρίσκεται μεγάλος αριθμός μορφών ζωής, πολλές εκ των οποίων μοναδικές, και οικοτόπων. Εδώ θα βρούμε πάνω από τα μισά είδη πουλιών, αμφίβιων και θηλαστικών της Ελλάδας. Η Πρέσπα φιλοξενεί επίσης τη μεγαλύτερη διεθνώς αναπαραγωγική αποικία αργυροπελεκάνων (*Pelecanus crispus*) (1000-1200 ζευγάρια), είδος που απειλείται παγκοσμίως με εξαφάνιση. Λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης της περιοχής πολλά είδη φυτών και ψαριών είναι ενδημικά της Πρέσπας, όπως για παράδειγμα τα 9 από τα 23

είδη ψαριών που ζουν στις λίμνες της και τα ποτάμια. Στην ελληνική Πρέσπα έχουν καταγραφεί 172 είδη ημερόβιων πεταλούδων από το σύνολο των 234 όλης της Ελλάδας. Καθώς τα διάφορα είδη έχουν διαφορετικές απαιτήσεις, η εντυπωσιακή αυτή ποικιλία ειδών αποτελεί μέτρο του πλούτου των φυτοκοινωνιών και των οικοτόπων στην Πρέσπα.

Πολλά είδη προστατεύονται από τη διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Ολόκληρο σχεδόν το ελληνικό τμήμα των δύο λιμνών έχει ανακηρυχτεί Εθνικός Δρυμός ήδη από το 1974. Η Μικρή Πρέσπα έχει επίσης αναγνωριστεί ως Υγρότοπος Διεθνούς σημασίας στο πλαίσιο της σύμβασης Ραμσάρ. Το 2000 οι τρεις χώρες που μοιράζονται τις δυο λίμνες ίδρυσαν το Πάρκο Πρεσπών, την πρώτη διασυνοριακή προστατευόμενη περιοχή στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, μετά από πρόταση της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ) και του WWF Ελλάς. Το 2010 υπεγράφη συμφωνία που θα οδηγήσει στη θεσμική κατοχύρωση της διασυνοριακής συνεργασίας.

© ΠΟΡΤΟΣ ΚΑΤΣΑΔΟΡΑΚΗΣ / WWF ΕΛΛΑΣ

ΠΕΛΕΚΑΝΟΙ ΣΤΗ ΒΡΩΜΟΛΙΜΝΗ ΠΡΕΣΠΩΝ

Τα ενδημικά φυτά της Κρήτης

Η χλωρίδα της Κρήτης και των δορυφορικών νησίδων της είναι από τις πλέον ενδιαφέρουσες και πλούσιες ενώ παρουσιάζει και το υψηλότερο ποσοστό τοπικών ενδημικών ειδών στον ελλαδικό χώρο. Περιλαμβάνει 1828 ιθαγενή είδη εκ των οποίων το 14,7% είναι ενδημικά της Ελλάδας και το 10% περίπου (183 είδη) είναι ενδημικά του νησιού. Ο πλούτος αυτός οφείλεται τόσο στις γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες όσο και στις εναλλαγές οικοσυστημάτων και τοπίων (βουνά, φαράγγια, νησίδες) που δημιουργούν ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον και ποικιλία βιοτόπων με ιδιαίτερες συνθήκες.

Μερικά από τα ενδημικά φυτά της Κρήτης, όπως ο κρητικός έβενος (*Ebenus cretica*), η κρητική αριστολόχια (*Aristolochia cretica*) ή το πετρομάρουλο (*Petromarula pinnata*) έχουν σχετικά μεγάλους πληθυσμούς και ευρεία εξάπλωση στο νησί. Υπάρχουν όμως και ενδημικά είδη που είναι υπολείμματα μιας αρχέγονης χλωρίδας με περιορισμένη εξάπλωση στους κύριους ορεινούς όγκους και κυρίως στα Λευκά Όρη. Πολλά είδη φυτών όπως η μαλοτήρα, ο έρωντας και το φασκόμηλο είναι εδώδιμα, αρωματικά και καταναλώνονται ως αφέψημα.

© ANDREA BONETTI / WWF ΕΛΛΑΣ

Οι μεγάλες απειλές για την Ελληνική βιοποικιλότητα

Ο μοναδικής σημασίας βιολογικός πλούτος της Ελλάδας αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές. Πέρα από τις προφανείς, όπως η σκόπιμη ή τυχαία θανάτωση ειδών ζώων και η εκχέρσωση φυσικών περιοχών, υπάρχουν και άλλες που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και τον τρόπο ζωής μας. Ο κατακερματισμός και η απώλεια ενδιαιτημάτων, η υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων και η ρύπανση είναι οι σημαντικότερες ενώ η αύξηση και η εξάπλωση των εισβάλλοντων ξενικών ειδών και η κλιματική αλλαγή είναι ακόμα δυο ορατές απειλές. Στην Ελλάδα η διάσπαρτη και εκτός σχεδίου δόμηση για κατοικία ή για τουριστικές εγκαταστάσεις και οι υποδομές που τη συνοδεύουν (π.χ. οδικά δίκτυα) μετατρέπουν μεγάλο τμήμα του φυσικού σε τεχνητό χώρο, κατακερματίζουν οικοτόπους, αλλοιώνουν το τοπίο, αυξάνουν τη διάβρωση του εδάφους και προκαλεί όλο και μεγαλύτερη απώλεια φυσικού κεφαλαίου. Το ίδιο συμβαίνει και με την ανεξέλεγκτη διάνοηση δρόμων η οποία επιπλέον διευκολύνει και παράνομες δραστηριότητες όπως η λαθροθηρία και λαθροϋλοτομία.

Επίσης, η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στην εντατική γεωργία που απαιτεί μεγάλες ποσότητες σε νερό και χημικά, προκαλεί πολ-

λές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ανάμεσά τους η ερημοποίηση περιοχών, η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων και των πληθυσμών πολλών ειδών, η ανεξέλεγκτη ρύπανση υδάτινων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων και η συρρίκνωση των φυσικών υδροτόπων, καθώς και η επιβάρυνση της τροφικής αλυσίδας με επικίνδυνες χημικές ουσίες. Αντίστοιχη απειλή αποτελεί η υπεραλίευση που προκαλεί τη μείωση των ιχθυοπληθυσμών και οδηγεί τους ψαράδες να αλιεύουν όλο και μικρότερα σε μέγεθος ψάρια. Το φαινόμενο αυτό διαταράσσει το τροφικό πλέγμα και τη βιοποικιλότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων.

Επιπλέον, η κλιματική αλλαγή που δημιουργεί νέες συνθήκες για τους οικοτόπους και τα είδη θα οδηγήσει σε αλλαγές είτε στον πληθυσμό των ειδών ή στις συνθήκες μετανάστευσης και αναπαραγωγής. Σύμφωνα με μελέτη του WWF Ελλάς και του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών σε όλους τους εθνικούς δρυμούς της χώρας αναμένεται να αυξηθούν οι μέρες με υψηλή πιθανότητα εμφάνισης πυρκαγιάς, ενώ ένας άλλος σημαντικός παράγοντας για την υγεία των δασών, η χειμερινή βροχόπτωση θα μειωθεί σε όλους τους δρυμούς έως και 15%, στο άμεσο μέλλον (2021-2050).

© ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ / WWF ΕΛΛΑΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

Τα δείγματα υποβάθμισης της ελληνικής βιοποικιλότητας είναι ορατά

Αν και η γνώση μας για τον αριθμό των ειδών και την ποικιλία των οικοτόπων που συναντάμε στην Ελλάδα είναι σχετικά ικανοποιητική, ελάχιστα είναι τα όσα γνωρίζουμε για την κατάσταση των πληθυσμών των περισσότερων ειδών αλλά και την κατάσταση πολλών οικοτόπων, ιδιαίτερα των θαλάσσιων. Παρά τον τεράστιο φυσικό της πλούτο και τον μεγάλο αριθμό των ειδών, ενδημικών και μη, η προστασία της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα δεν έχει αποτελέσει πολιτική προτεραιότητα και το σημαντικό εθνικό φυσικό κεφάλαιο που διαθέτει, έχει παραμεληθεί.

Σύμφωνα με στοιχεία που περιέχονται στα

Κόκκινα Βιβλία των απειλούμενων ειδών ζώων και φυτών της Ελλάδας :

- 171 είδη, δηλαδή το 15% των σπονδυλωτών ζώων (ψάρια, αμφίβια, ερπετά, πουλιά και θηλαστικά) της χώρας διατρέχουν κίνδυνο εξαφάνισης,
- 37,4% του συνόλου των ψαριών γλυκού νερού της χώρας εντάσσεται σε κάποια κατηγορία κινδύνου, ενώ διαπιστώνεται ότι πολλά είδη έχουν ήδη εξαφανιστεί τοπικά,
- 27,2% του συνόλου των αμφιβίων που απαντώνται στην Ελλάδα κινδυνεύει,
- 62 είδη πουλιών απειλούνται με εξαφάνιση.

- Τουλάχιστον 253 είδη φυτών απειλούνται με εξαφάνιση ενώ επιπλέον 369 είδη είναι σπάνια και θεωρούνται σχεδόν απειλούμενα.

Τα παραπάνω δεδομένα είναι ενδεικτικά της συνολικότερης περιβαλλοντικής υπο-

βάθμισης της χώρας. Εάν δεν ληφθεί ειδικότερη πρόνοια, υπάρχει ο κίνδυνος να εξαφανιστούν πολλά από αυτά τα είδη, ίσως και χωρίς να το αντιληφθούμε.

Κάποιοι ορισμοί: Πληθυσμός είναι το σύνολο των ατόμων ενός είδους σε δεδομένο χρόνο και χώρο που έχουν τη δυνατότητα να αναπαράγονται μεταξύ τους με επιτυχία. Πληθυσμοί διαφορετικών ειδών που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους συνιστούν τη βιοκοινότητα (το βιοτικό στοιχείο του περιβάλλοντος). Η βιοκοινότητα μαζί με τα αβιοτικά στοιχεία του περιβάλλοντος συνυπάρχουν στο χώρο, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, ανταλλάσσουν υλικά, πληροφορίες και ενέργεια και συγκροτούν ένα οικοσύστημα. Οικοσύστημα είναι ένα δάσος, αλλά και ένας νεκρός κορμός δένδρου, ένας ποταμός, μια λιμνούλα, ένα βουνό, η θάλασσα. Πηγή: Δέσποινα Βώκου, 2009.

Διαβάστε επίσης

- Βώκου Δ. 2009. Γενική Οικολογία – Μια εισαγωγή. University Studio Press. 265 σελ.
- Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών. www.spp.gr
- Λεγάκις Α. & Π. Μαραγκού (επιμ. εκδ.), 2009. [Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων](#) της Ελλάδας, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, σελ. 525.
- Κατσαδωράκης Γ. 1999. Η Φυσική Κληρονομιά της Ελλάδας, Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση – WWF Ελλάς
- Φοίτος, Δ., Κωνσταντινίδης, Θ. & Καμάρη, Γ. (επιμ. εκδ.) 2009. Βιβλίο ερυθρών δεδομένων των σπάνιων και απειλούμενων φυτών της Ελλάδας, Τόμοι Α & Β. Ελληνική Βοτανική Εταιρεία.
- WWF Ελλάς, 2009. [Το αύριο της Ελλάδας: επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα κατά το άμεσο μέλλον](#), Αθήνα, 56 σελ.
- Georgiou K. & Delipetrou P. 2010. [Patterns and traits of the endemic plants of Greece](#). Botanical Journal of the Linnean Society 162: 130–422.
- Médail, F. & Quézel, P. 1999. Biodiversity hotspots in the Mediterranean Basin: Setting global conservation priorities. Conservation Biology 13: 1510-1513
- Tan Kit & Iatrou Gregoris 2001. Endemic plants of Greece – The Peloponnese. Gad Publishers Ltd. 480 p.
- Turland & Chilton 2008. [FLORA OF CRETE: Supplement II](#), Additions 1997-2008. Τελευταία επικαιροποίηση: 16 Αυγούστου 2008. (στα αγγλικά).
- [Όλυμπος το βουνό των θεών και της Ζωής.](#)

Αύγουστος 2012

Περισσότερες πληροφορίες:

Παναγιώτα Μαραγκού:

Συντονίστρια Δράσεων Επιστημονικής
Τεκμηρίωσης
210 3314893 - p.maragou@wwf.gr

Καλούστ Παραγκαμιάν

2810 328019 - k.paragamian@wwf.gr